

Besluit van 12 juni 2019 houdende de aanvullende opleidings-, erkenningseisen voor het medisch specialisme interne geneeskunde^{*1,2,3,4}

(Besluit interne geneeskunde)

Het College Geneeskundige Specialismen,

gelet op artikel 14, tweede lid, onder d, van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg en artikel 11 van de Regeling specialismen en profielen geneeskunst van de Koninklijke Nederlandsche Maatschappij tot bevordering der Geneeskunst;

gezien het advies van de Federatie Medisch Specialisten, de Landelijke Huisartsen Vereniging, de Landelijke vereniging van Artsen in Dienstverband, de Nederlandse Vereniging van Spoedeisende Hulp Artsen, de Registratiecommissie Geneeskundig Specialisten en de Samenwerkende opleidingen tot specialist ouderengeneeskunde Nederland;

BESLUIT:

* In de Staatscourant van 9 september 2019, nr. 49234 is mededeling gedaan van vaststelling van het besluit door het CGS en de instemming daarmee van de minister van VWS. Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2019.

1 Dit Besluit is gewijzigd bij het Kaderbesluit CGS van 13 maart 2019 waarvan op 7 november 2019, nr. 60365, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2020.

2 Dit Besluit is gewijzigd bij het wijzigingsbesluit van 11 januari 2023 waarvan op 22 maart 2023, nr. 8576, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2023.

3 Dit Besluit is gewijzigd bij het wijzigingsbesluit van 10 mei 2023 waarvan op 8 september 2023, nr. 24893, mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt met terugwerkende kracht in werking op 1 juli 2023.

4 Dit Besluit is gewijzigd bij het wijzigingsbesluit van PM waarvan op PM, nr. ..., mededeling is gedaan in de Staatscourant. Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2024.

Hoofdstuk A

Algemene bepalingen

A.1. Begripsomschrijvingen:

In dit besluit wordt verstaan onder:

enkelvoudige differentiatie

interne geneeskunde

LOP:

meervoudige differentiatie

verdere verdieping in één deelgebied van de interne geneeskunde in de laatste twee jaar van de opleiding het specialisme dat zich richt op het voorkomen, herkennen en behandelen van ziekten van inwendige organen en orgaansystemen, geïsoleerd en in hun samenhang, bij adolescenten en volwassenen; het landelijk opleidingsplan van de Nederlandse Internisten Vereniging; verdere verdieping in twee of drie deelgebieden van de interne geneeskunde in de laatste twee jaar van de opleiding.

A.2. Opleidingsplan

De opleiding tot internist voldoet aan het LOP.

Hoofdstuk B

De opleiding

B.1. Duur (vervallen)

B.2. Specialisme gebonden competenties

1. De opleiding is gericht op het bereiken van de door het CGS vastgestelde algemene competenties en specialisme gebonden competenties.
2. De in het eerste lid bedoelde specialisme gebonden competenties zijn vastgelegd in het LOP.

B.3. Structuur van de opleiding

1. De opleiding bestaat uit de volgende fasen:
 - a. basis, gevolgd door
 - b. verbreding, gevolgd door
 - c. verdieping.
2. De fase basis bestaat uit een klinische stage algemeen interne geneeskunde.
3. De fase verbreding bestaat uit de volgende stages:
 - a. poliklinisch werken;
 - b. consulten;
 - c. intensive care; en
 - d. keuzestages, als bedoeld in het LOP.
4. De fase verdieping bestaat uit ten minste één en ten hoogste drie van de volgende differentiaties:
 - a. acute geneeskunde;

- b. allergologie- klinische immunologie;
 - c. bloedtransfusiegeneskunde;
 - d. endocrinologie;
 - e. hematologie;
 - f. infectieziekten;
 - g. klinische farmacologie;
 - h. klinische epidemiologie;
 - i. nefrologie;
 - j. intensive care;
 - k. medische oncologie;
 - l. maag-darm-leverziekten met endoscopie;
 - m. onderwijs;
 - n. ouderengeneeskunde;
 - o. palliatieve zorg; of
 - p. vasculaire geneeskunde.
5. Tijdens de fase verdieping wordt tenminste 20 procent van de werktijd besteed aan algemene interne geneeskunde, waaronder aan leerdoelen uit de leerlijnen acute geneeskunde, ouderengeneeskunde en klinische farmacologie, bedoeld in het LOP.

B.4. Inhoud van de opleiding

1. De opleiding omvat de volgende longitudinale leerlijnen:
 - a. acute geneeskunde;
 - b. ouderengeneeskunde; en
 - c. klinische farmacologie.
2. De opleiding omvat voor alle aios verplichte Entrustable Professional Activities (EPA's) en differentiatie specifieke verplichte EPA's.
3. De verplichte EPA's zijn:
 - a. werkzaamheden op klinische afdelingen;
 - b. dienst;
 - c. intercollegiale consultvoering; en
 - d. poliklinisch werken.
 - e.
4. De differentiatie specifieke EPA's zijn opgenomen in het LOP.

B.5. Plaats van de opleiding

Ten hoogste twee jaar van de opleiding wordt doorgebracht in een opleidingsinstelling zonder andere medisch specialistische opleidingen.

B.6. Diensten

1. Tijdens de opleiding doet de aios avond-, nacht- en weekenddiensten voor de interne geneeskunde en kan de aios avond-, nacht- en weekenddiensten doen voor de cardiologie, de klinische geriatrie, de longziekten en tuberculose, de maag-darm-leverziekten en de reumatologie, zodra en voor zover de opleider de aios daartoe bekwaam acht.⁵
2. De omvang van de avond-, nacht- en weekenddiensten diensten is ten hoogste 25% van de nominale opleidingsduur van de totale opleiding.
3. De aios doet in de opleidingsinstelling uitsluitend diensten voor één van de specialismen, genoemd in het eerste lid, als de specialisten van dat specialisme aantoonbaar een bijdrage leveren aan de opleiding, incl. het onderwijs, blijkend uit de aanwezigheid van de betreffende specialisten bij het generaal dagelijks rapport of door het geven van feedback aan de dienstdoende aios tijdens een eigen dagelijks rapport.

Hoofdstuk C De erkenning tot opleider en opleidingsinstelling

Titel I De opleider en de opleidingsgroep

C.1. Eisen opleider

In aanvulling op het Kaderbesluit CGS voldoet de internist gedurende diens erkenning als opleider, aan de volgende eisen:

- a. de opleider stelt een tenminste wekelijks bespreking met de afdeling radiologie in waarin beeldvormende onderzoeken van patiënten worden besproken;
- b. de opleider draagt er zorg voor dat ten minste éénmaal per week een grote visite wordt gehouden met de opleider of supervisor, in het bijzijn van ten minste twee internisten, een verpleegkundige en een aios;
- c. de opleider stelt een tenminste maandelijkse multidisciplinaire patiëntbespreking in;
- d. de opleider houdt ten minste tweemaal per maand een probleemoplossende patiëntenbespreking;
- e. de opleider houdt ten minste eenmaal per maand een bespreking met de patholoog over histologische onderzoeksuitslagen;
- f. de opleider draagt er zorg voor dat ten minste tienmaal per jaar een refereerbijeenkomst plaatsvindt, die wordt verzorgd door de opleidingsgroep en de aios.

C.2. Eisen opleidingsgroep

In aanvulling op het Kaderbesluit CGS voldoet de opleidingsgroep die een onderdeel van de opleiding, bedoeld in artikel B.3., eerste lid, onderdelen b. of c. verzorgt aan de volgende eisen:

- a. ten minste twee specialisten houden zich elk voor tenminste 50% van de dagtaak met het betreffende onderdeel van de opleiding bezig, hebben ten minste drie jaar ervaring als specialist in het betreffende onderdeel en superviseren de aios tijdens het onderdeel;⁶
- b. één van de specialisten, bedoeld onder a, fungeert als supervisor en is namens de opleider verantwoordelijk voor het behalen van de competenties van het betreffende onderdeel;
- c. voor elke keuzestage als bedoeld in artikel B.3, derde lid onder c of vierde lid, wordt onder eindverantwoordelijkheid van de opleider, tenminste één internist aangewezen als stagehouder, die voor de betreffende stage verantwoordelijk is en die in de betreffende differentiatie bij de NIV is geregistreerd;⁷
- d. de supervisor beoordeelt of de aios voldoet aan de competenties van het betreffende onderdeel. Daarvoor legt de supervisor aan het eind van het onderdeel schriftelijk vast of de competenties van het onderdeel zijn behaald; en
- e. zij nemen deel aan die commissies die noodzakelijk zijn voor de uitoefening van en adequate opleiding in de betreffende differentiatie.

Titel II De opleidingsinstelling

C.3. Eisen gedeeltelijke opleiding (opleidingsjaar één tot en met vier/ten minste twee tot ten hoogste vier jaar)

In aanvulling op het Kaderbesluit CGS voldoet de instelling om voor erkenning als opleidingsinstelling voor de gedeeltelijke opleiding van ten minste twee tot ten hoogste vier jaar van de opleiding in de onderdelen, bedoeld in artikel B.3, eerste lid, onderdelen a. en b, in aanmerking te komen, aan de volgende eisen:

- a. in de instelling zijn op de opleidingsafdeling behalve de opleider nog ten minste vier internisten werkzaam op een zodanige wijze dat zij hun verantwoordelijkheid als lid van de opleidingsgroep daadwerkelijk en naar behoren kunnen dragen;
- b. in of voor de instelling zijn voor consultatie beschikbaar een anesthesioloog, een cardioloog, een chirurg, een dermatoloog, een gynaecoloog, een keel-neus-oorarts, een klinisch geriater, een

⁶ Besluit CGS van 10 mei 2023

⁷ Besluit CGS van 10 mei 2023

- longarts, een medisch microbioloog, een neuroloog, een oogarts, een orthopedisch chirurg, een patholoog, een psychiater, een radioloog, een radiotherapeut en een uroloog; en⁸
- c. in de instelling is het aantal opnamen per jaar voor interne geneeskunde ten minste 1000, gespreid over de verschillende onderdelen van de interne geneeskunde.

C.4. Eisen gedeeltelijke opleiding (differentiatie/ten minste acht maanden tot ten hoogste twee jaar)

In aanvulling op het Kaderbesluit CGS voldoet de instelling om voor erkenning als opleidingsinstelling voor het onderdeel van de opleiding, bedoeld in artikel B.3., eerste lid, onderdeel c, (differentiatie) in aanmerking te komen aan de volgende eisen:

- a. de eisen van artikel C.3;
- b. de betreffende afdeling van de instelling wordt geleid door een internist met de betreffende differentiatie of een medisch specialist met betreffende specialisatie;
- c. in de instelling vinden tenminste maandelijks literatuurbesprekingen of refereerbijeenkomsten plaats op het gebied van de desbetreffende differentiatie;
- d. in de instelling worden dagelijks categorieën van patiënten behandeld die nodig zijn voor de uitoefening van en de adequate opleiding in de desbetreffende differentiatie;
- e. de instelling heeft een consultfunctie voor de betreffende differentiatie;
- f. een universitaire opleidingsinstelling kan worden erkend voor zowel enkelvoudig als meervoudige differentiaties; en
- g. de niet-universitaire opleidingsinstelling kan worden erkend voor één of meerdere meervoudige differentiaties (elk met een duur van acht maanden), mits deze word(t)(en) aangeboden in samenwerking met een universitaire opleidingsinstelling.

Hoofdstuk D Herregistratie⁹

D.1. Deskundigheidsbevorderende activiteiten¹⁰

1. In aanvulling op artikel D.10 van het Kaderbesluit CGS omvatten de deskundigheidsbevorderende activiteiten voor internisten in elk geval tenminste gemiddeld 10 geaccrediteerde punten per jaar, gericht op de algemene interne geneeskunde buiten de eigen differentiatie.
2. In afwijking van het eerste lid omvatten de deskundigheidsbevorderende activiteiten voor internisten met een meervoudige differentiatie met drie onderdelen, als omschreven in het LOP, in elk geval tenminste gemiddeld vijf geaccrediteerde punten per jaar, gericht op de algemene interne geneeskunde buiten de eigen differentiaties.

Hoofdstuk E Slotbepalingen¹¹

E.1. Overgangsbepaling¹²

1. Dit besluit is van toepassing op de aios die op 1 juli 2024 in opleiding is of op of na 1 juli 2024 met de opleiding aanvangt.
2. (Vervallen)
3. (Vervallen)
4. De besluiten tot erkenning door de RGS als opleidingsinstelling die golden tot 1 juli 2024 blijven van toepassing op de opleidingsinstelling waaraan voor die datum erkenning is verleend. De betreffende opleidingsinstelling behoudt diens erkenning totdat deze van rechtswege vervalt, wordt ingetrokken of opnieuw wordt verleend.

8 Besluit CGS van 10 mei 2023

9 Besluit CGS van 11 januari 2023

10 Besluit CGS van 11 januari 2023

11 Besluit CGS van 11 januari 2023

12 Besluit CGS van 11 januari 2023

5. De erkenning van de opleidingsinstelling bedoeld in het vierde lid omvat de bevoegdheid om aiossen op te leiden overeenkomstig dit besluit respectievelijk het Besluit interne geneeskunde, dat voor 1 juli 2024 gold.
6. Artikel D.1, eerste lid wordt gefaseerd ingevoerd waarbij de internist waarvan de registratietermijn afloopt in de periode 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024, 1 juli 2024 tot en met 30 juni 2025, 1 juli 2025 tot en met 30 juni 2026, 1 juli 2026 tot en met 30 juni 2027 of 1 juli 2027 tot en met 30 juni 2028 respectievelijk 50, 40, 30, 20 of 10 dispensatiepunten krijgt voor de betreffende deskundigheidsbevorderende activiteiten.¹³
7. Artikel D.1, tweede lid wordt gefaseerd ingevoerd waarbij de internist waarvan de registratietermijn afloopt in de periode 1 juli 2023 tot en met 30 juni 2024, 1 juli 2024 tot en met 30 juni 2025, 1 juli 2025 tot en met 30 juni 2026, 1 juli 2026 tot en met 30 juni 2027 of 1 juli 2027 tot en met 30 juni 2028 respectievelijk 25, 20, 15, 10 of 5 dispensatiepunten krijgt voor de betreffende deskundigheidsbevorderende activiteiten.¹⁴

E.2. Intrekking besluit¹⁵

Het Besluit interne geneeskunde van 12 april 2010 wordt ingetrokken.

E.3. Bekendmaking¹⁶

1. Dit besluit, alsmede wijziging daarvan, behoeft instemming van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport.
2. In de Staatscourant wordt mededeling gedaan van de instemming van de minister, genoemd in het eerste lid en van de vaststelling en wijziging van dit besluit. Daarnaast wordt mededeling gedaan in het officiële orgaan van de KNMG.
3. De mededeling in het officiële orgaan van de KNMG, bedoeld in het tweede lid bevat tenminste de titel van het besluit of wijziging en de datum van inwerkingtreding van het besluit of wijziging.
4. De integrale tekst van dit besluit zal op de website van de KNMG worden geplaatst (www.knmg.nl).

E.4. Inwerkingtreding¹⁷

1. Dit besluit treedt in werking op 1 juli 2019.
2. Indien de Staatscourant waarin de vaststelling van dit besluit en het instemmingsbesluit, bedoeld in artikel D.3, eerste lid, worden geplaatst, wordt uitgegeven na 1 juli 2019, treedt dit besluit in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin zij worden geplaatst, en werkt zij terug tot en met 1 juli 2019.

E.5. Citeertitel¹⁸

Dit besluit wordt aangehaald als: Besluit interne geneeskunde.

Utrecht, 12 juni 2019

drs. J.D. Beugelaar
voorzitter CGS

mr. M.C.J. Rozijn
secretaris CGS

¹³ Besluit CGS van 11 januari 2023

¹⁴ Besluit CGS van 11 januari 2023

¹⁵ Besluit CGS van 11 januari 2023

¹⁶ Besluit CGS van 11 januari 2023

¹⁷ Besluit CGS van 11 januari 2023

¹⁸ Besluit CGS van 11 januari 2023

Toelichting

Algemeen

Dit besluit bevat de aanvullende opleidings- en erkenningseisen voor het medisch specialisme interne geneeskunde.

Artikelsgewijs

Hoofdstuk A

Artikel A.1. Begripsomschrijvingen

LOP: Een meer gedetailleerde beschrijving van het profiel van de internist is opgenomen in het opleidingsplan.

Artikel A.2. Opleidingsplan

In het Kaderbesluit CGS is vastgelegd wie een LOP opstelt en aan welke vereisten een LOP moet voldoen: het bevat ten minste een beschrijving van de inhoud van de opleiding, van de structuur van de opleiding, van de specialismegebonden competenties etc. Door hier opleiding te omschrijven als de opleiding in de interne geneeskunde die voldoet aan het LOP, wordt het LOP van de Nederlandse Internisten Vereniging (NIV) verankerd in de regelgeving van het CGS. Deze omschrijving laat onverlet dat de opleiding ook aan de algemene eisen van het Kaderbesluit CGS en van dit besluit moet voldoen.

Hoofdstuk B.

Artikel B.1. Duur

(vervallen)

Artikel B.2. Specialisme gebonden competenties

De specialisme gebonden competenties zijn gebaseerd op het algemene competentieprofiel van de geneeskundig specialist, zoals beschreven in het Kaderbesluit CGS.

Artikel B.6. Diensten

Binnen de opleiding interne geneeskunde wordt nauw samengewerkt met de specialismen cardiologie, klinische geriatrie, longziekten en tuberculose, maag-darm-leverziekten, nucleaire geneeskunde en reumatologie. Deze specialismen kenmerken zich doordat zij enerzijds een onderdeel kunnen verzorgen in het kader van de opleiding interne geneeskunde en anderzijds doordat de opleiding van de aios van genoemde specialismen een één-, twee- of driejarige vooropleiding interne geneeskunde bevat. In de opleidingsinstellingen waar hiervan sprake is, vormen de aios interne geneeskunde, die door de internist-opleider gesuperviseerde onderdelen volgen, en de aios interne geneeskunde, die door opleiders van bovengenoemde specialismen gesuperviseerde onderdelen volgen, gezamenlijk één pool van aios. Deze aios doen diensten voor de betrokken specialismen zodra de opleider hen daartoe voldoende bekwaam acht.

Tweede lid: Als de opleiding in deeltijd wordt gevolgd dan wordt de omvang van de diensten naar rato aangepast.

Derde lid: Er zijn opleidingsinstellingen waar de interne en de zgn. para-interne specialismen aparte rapporten hebben. Dat hoeft voor het doen van diensten door de aios geen probleem te zijn, mits de dienstdoende aios de gelegenheid krijgt de verschillende patiënten over te dragen op beide rapporten, bijvoorbeeld door de rapporten na elkaar te houden.

Hoofdstuk C

Artikel C.1. Eisen opleider

De wijze waarop de in de eisen genoemde besprekingen plaatsvinden, wordt nader uitgewerkt in het LOP.
Eerste lid, onder b: De grote visite heeft tot doel de optimalisatie van de patiëntenzorg, de integratie van verkregen gegevens en supervisie van het beleid ten aanzien van diagnostiek, therapie en attitude van de aios.

Eerste lid, onder f: de bespreking van de opleider met de patholoog over histologische onderzoeksuitslagen wordt al dan niet gecombineerd met resultaten van obductieonderzoek.

Artikel C.2. Eisen opleidingsgroep¹⁹

Onder a en b: Tijdens de gehele opleiding, bedoeld in artikel B.3, eerste lid, is ook sprake van longitudinale leerlijnen voor onderwerpen die doorlopend aandacht behoeven. De NIV wil hiervoor geen dwingende eis aan de opleidingsgroep opleggen, maar meent dat hiervoor bij voorkeur een internist als eigenaar van de leerlijn wordt aangesteld, die in de betreffende differentiatie bij de NIV is geregistreerd. Dit is geen vereiste, maar borgt dat het leerproces wordt bewaakt.

Onder c: Aan de stagehouder worden geen nadere eisen gesteld. De opleider blijft eindverantwoordelijk voor de opleiding.

Artikel C.3. Eisen gedeeltelijke opleiding

(opleidingsjaar één tot en met vier/ten minste twee tot ten hoogste vier jaar)

Het betreft hier onder meer de onderdelen die ook wel de para-interne onderdelen genoemd worden, dat wil zeggen de onderdelen van de opleiding interne geneeskunde die door andere specialismen voor de opleiding interne geneeskunde, worden verzorgd. Met het oog op de uitvoering van dit artikel wordt bijvoorbeeld voor het onderdeel cardiologie verwacht dat onder specialist hier wordt verstaan de cardioloog, etc.

Onder b: In of voor de instelling beschikbaar voor consultatie betekent dat de desbetreffende specialist zich niet per definitie in de instelling moet bevinden; de huisarts zal bijvoorbeeld niet in de instelling zelf aanwezig zijn. Daarnaast betreft het een niet limitatieve lijst. Afhankelijk van de wijze waarop de werkzaamheden vorm gegeven worden, kunnen ook andere artsen geconsulteerd worden.

Artikel C.4. Eisen gedeeltelijke opleiding

(differentiatie/ten minste acht maanden tot ten hoogste twee jaar)

Het betreft artikel C.3. aanvullende eisen. Met andere woorden, zonder te voldoen aan de eisen van artikel C.3., kan geen (aanvullende) erkenning voor een of meer differentiatieonderdelen van artikel C.4. worden verkregen. Het is niet nodig dat er een erkenning is op grond van C.3.

Onder f en g: Welke opleidingsonderdelen de universitaire of niet-universitaire opleidingsinstelling mag verzorgen, oftewel, voor welk gedeelte van de opleiding men wordt erkend, wordt bepaald door 'de som' van artikel C.3. plus artikel C.4.:

- voor de universitaire opleidingsinstelling is dat ten minste twee van de eerste vier opleidingsjaren (artikel C.3.) en ten hoogste alle zes de opleidingsjaren (artikel C.3. + C.4.);
- voor de niet-universitaire opleidingsinstelling is dat ook ten minste twee van de eerste vier opleidingsjaren (artikel C.3.) en ten hoogste alle vier de eerste opleidingsjaren plus één of meerdere meervoudige differentiaties (artikel C.3. + C.4.) tot ten hoogste alle zes de opleidingsjaren.

Onder g: De niet-universitaire opleidingsinstelling dient op grond van het Kaderbesluit CGS een samenwerkingsovereenkomst te sluiten met een andere, i.c. universitaire opleidingsinstelling. Die overeenkomst gaat over de afstemming van de onderdelen die de opleidingsinstellingen verzorgen. Van de niet-universitaire opleidingsinstelling die één of meerdere meervoudige differentiaties wil verzorgen, wordt tevens verwacht dat zij de invulling van die differentiatie(s) afstemt met de universitaire opleidingsinstelling.

Hoofdstuk D. Herregistratie²⁰

¹⁹ Besluit CGS van 10 mei 2023

²⁰ Besluit CGS van 11 januari 2023

D.1. Deskundigheidsbevorderende activiteiten²¹

Met dit artikel wordt geborgd dat een internist voldoende aandacht houdt voor de algemene interne geneeskunde. Omdat verwezen worden naar geaccrediteerde deskundigheidsbevordering, sluit de feitelijke invulling van die deskundigheidsbevorderende activiteiten aan bij het beleid van de NIV.

E.1. Overgangsbepaling²² (vervallen)

ONTWERP

²¹ Besluit CGS van 11 januari 2023

²² Besluit CGS van 11 januari 2023